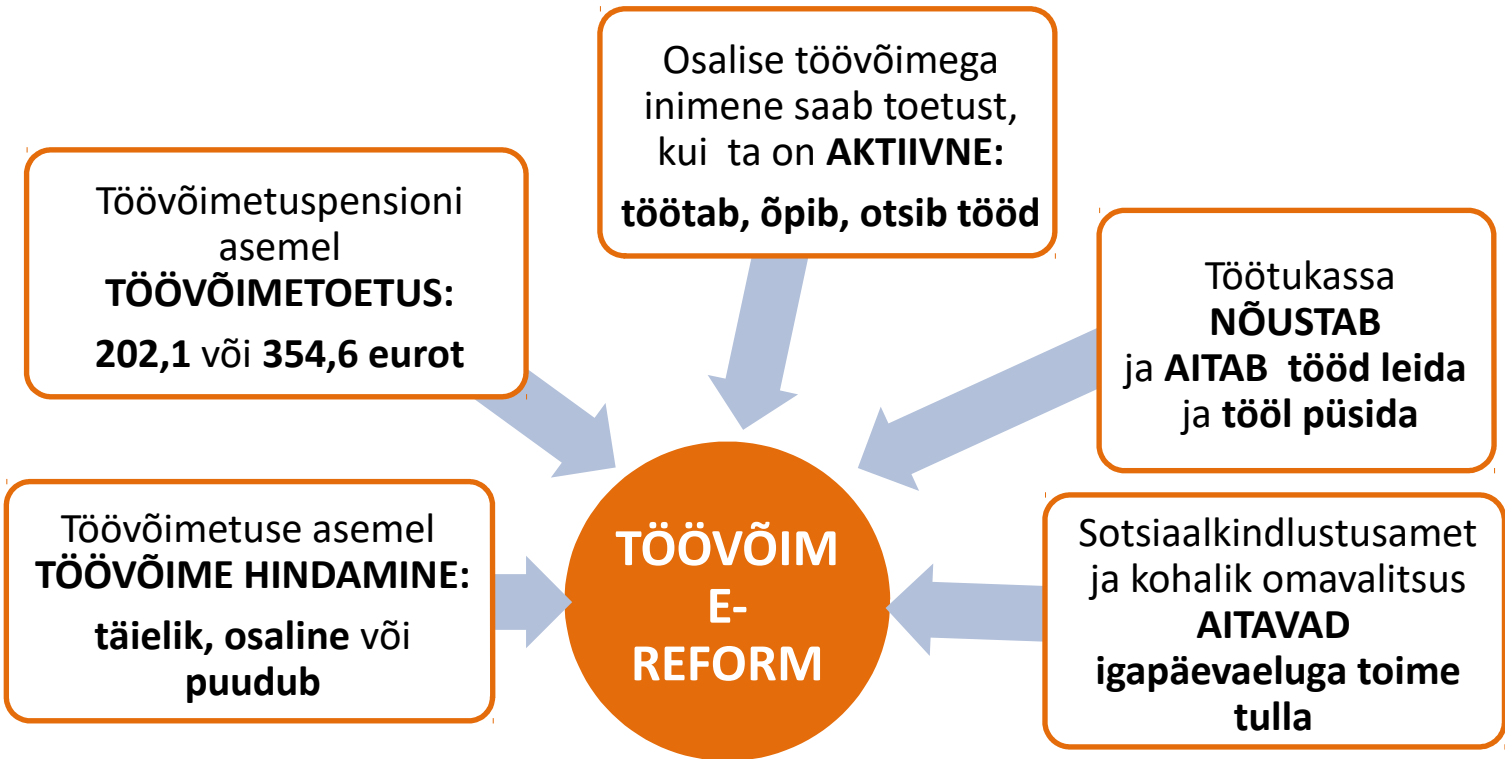

**Töövõime hindamine ja töövõimetoetus
Töötukassa teenused
vähenenud töövõimega inimestele**

Ere Vaidla
Aprill 2017

Mis muutub töövõimereformiga?

Töövõimereform muudab töövõime hindamist ja rahalisi toetusi. Vähenenud töövõimega inimesed saavad senisest rohkem tuge töötamiseks ja igapäevaelus toimetulekuks.

Töövõime hindamine

Töövõime hindamise sammud

PERE- või ERIARSTI või TÖÖTERVISHOIJARSTI
JUURDE

TÖÖVÕIME HINDAMISE TAOTLUSE ESITAMINE
TÖÖTUKASSALE

TÖÖVÕIME HINDAMISE ARSTLIK EKSPERTIIS

TÖÖVÕIME HINDAMISE OTSUS

TÖÖVÕIMETOETUSE MÄÄRAMINE,
NÕUSTAMINE JA TÖÖTURUTEENUSED

Töövõime hindamise teekond: I samm

Pere- või eriarsti või töötervishoiuarsti juurde

6 kuu jooksul enne töövõime hindamise taotlemist

- Arst kirjeldab **terviseseisundi** ja paneb „värsked“ terviseandmed **e-tervisesse**
- Terviseuuringud, analüüsid peaksid olema tehtud ja diagnoosid välja pandud enne töövõime hindamise taotluse esitamist.

Töövõime hindamise teekond: II samm

Töövõime hindamise taotlus töötukassale

Samaaegselt saab soovi korral taotleda ka puude määramist

- **Juhtumikorraldaja** viib **taotluse** täitmiseks läbi hindamisintervjuu *soovitame pöördumise aeg enne telefoni teel kokku leppida*
- Küsimustiku võib ka ise täita ja esitada **iseteenindusportaali** või **e-posti** või **posti** või **käsiposti** teel.

Kui varasemalt on määratud püsiv töövõimetus (%), siis millal esitada töövõime hindamise taotlus?

- Inimesed, kellel on määratud püsiv töövõimetus (%), peaksid taotlema töövõime hindamist uute reeglite järgi **püsiva töövõimetus korduvekspertisi taotlemise tähtajal**.
- Püsiva töövõimetus korduvekspertisi tähtaeg on kirjas **Sotsiaalkindlustusameti poolt välja antud püsiva töövõimetus tuvastamise otsusel**.

Inimesed, kelle on määratud töövõimekaotuse % või invaliidsusgrupp tähtajatult, ümber ei hinnata ja nad saavad edasi töövõimetuspensioni

Töövõime hindamise taotlus

■ Töövõime hindamise alusdokument

■ Töövõime hindamise taotlus koosneb viiest osast:

V kehalise ja vaimse võimekuse küsimustik
Taotleja hinnang oma kehalise ja vaimse võimekusele valdkondade võtmetegevuste kaupa

Töövõime hindamise taotluse VORM

I Üldosa

- taotleja üld-ja kontaktandmed,
- arstide ja spetsialistide andmed
- Otsuse kättesaamise viisid
- haridustaseme ja töötamise andmed,

II Töövõimet välistavad seisundid

IV Abivahendid, kõrvalabi, rehabilitatsioon ja muud teenused

III Töökogemus

Töövõime hindamise metoodika

Töövõimet hinnatakse neis valdkondades:

- Liikumine
- Käeline tegevus
- Suhtlemine: nägemine, kuulmine, kõnelemine
- Teadvusel püsimine ja enesehooldus
- Õppimine ja tegevuste elluviimine
- Muutustega kohanemine ja ohu tajumine
- Inimestevaheline lävimine ja suhted

Üldised põhimõtted taotluse täitmisel

- Taotleja enesehinnang on võrdselt tähtis Taotleja terviseandmetega.
- Väga oluline on, et inimene taotlust täites selgitaks ja täpsustaks kõiki oma valitud vastuseid, kuidas tema piirangud täpsemalt avalduvad.
- Abivahendi olemasolul arvestada soorituse kirjeldamist alati koos abivahendiga.
- Juhul kui inimesele on välja kirjutatud ravimid, siis tegevuste soorituse kirjeldamisel arvestada ravimite kasutamisega.

Töövõime hindamise teekond: III samm

Töövõime hindamise arstlik ekspertiis

koostatakse eksperdiarvamus **andmete** või **visiidi** põhjal

- **Ekspertarst** hindab töövõimet teie **taotluse** ja **terviseandmete** põhjal
- Küsib vajadusel infot juurde **teistelt arstidelt** ja **spetsialistidelt**, kes on teiega tegelenud
- Kutsub vajadusel **vastuvõtule** (andmed on vastuolulised): vestleb, teeb teste, kaasab spetsialistidest meeskonda
- Annab **soovitusi: sobivad töötingimused** ja **töövõimet toetavad tegevused**

Töövõime hindamise teekond: IV samm

Töövõime hindamise otsus

töövõimeline, osaline töövõime, töövõime puudub

- Töötukassa **töövõime hindamise spetsialist** teeb eksperdiarvamuse põhjal töövõime kohta **otsuse**
- Otsus kehtib **kuni viis aastat**. Eriti raske seisundi puhul **vanaduspensionieani**
- Otsust on võimalik **vaidlustada**

Töövõime hindamise teekond: V samm

Töövõimetoetus, nõustamine ja teenused

- Töötukassa maksab **töövõimetoetust**
nõustab tööotsinguid
osutab vastavalt vajadusele **tööturuteenuseid**

Töövõimetoetus

Õigus töövõimetoetusele

■ 16-aastane kuni vanaduspensioniealine inimene

■ osaline või puuduv töövõime

■ osalise töövõimega inimesel lisatingimused

Osalise töövõimega isikul on õigust töövõimetoetusele, kui ta täidab vähemalt ühte alljärgnevatest tingimustest:

- **töötamine** mh FIE, jur. isiku juhtimis- ja kontrollorgani liige jne
- **töö otsimine** - registreeritud töötu, peab täitma aktiivsuspõhiseid
- **õppimine** - omandab põhi-, kesk-, kutse- või kõrgharidust
- **kasvatab** vähemalt ühte alla kolmeaastast last;
- **hooldab** abivajavat raske või sügava puudega pereliiget või puudega isikut
- saab loomeliidu poolt määratud **loometoetust**;
- on paigutatud **nõusolekuta hoolekandeametisse** ööpäevaringset erihooldusteenust saama;
- kohaldatakse **tahtest olenematut ravi või** kohaldatakse muud seaduses sätestatud asenduskaristust või mõjutusvahendit
- **viibib aja-, asendus- või reservteenistuses.**

Töövõimetoetus

Töövõimetoetus makstakse kahes suuruses:

- 354,6 € töövõime puudumisel (100% päevamäärast, mis on 11,82 €)
- 202,1 € osalise töövõime korral (57% päevamäärast, mis on 6,74 €)

Kui töövõimetuspension oli suurem, makstakse niisama suurt toetust edasi (kui töövõime kaotuse % oli varem määratud vähemalt kaheks aastaks).

Töövõimetoetust vähendatakse, kui kuu sissetulek ületab 1063,8 eurot.

Töövõimetoetust ei maksta, kui kuu sissetulek ületab 1468 eurot osalise töövõime korral ning 1773 eurot puuduva töövõime korral.

Makstakse **iga kuu kümnenäädaks kuupäevaks** eelmise kalendrikuu eest.

Töövõimetoetuse päevamäär indekseeritakse iga aasta 1. aprillil riikliku pensioni indeksiga ning uue päevamäära suurus avaldatakse töötukassa kodulehel.

Töövõimetoetuse maksmise peatamine

10 päevaks: **esimest korda**
MÕJUVA PÕHJUSETA

30 päevaks: **teist korda**
MÕJUVA PÕHJUSETA

- ei osale nõustamisel
- ei täida tööotsimiskava
- ei võta vastu sobivat tööd

Töövõimetoetuse maksmise lõpetamine

Kolmandat korda MÕJUVA PÕHJUSETA

- ei osale nõustamisel
- ei täida tööotsimiskava
- ei võta vastu sobivat tööd

Töötuna arvelolek ja töövõimetoetuse maksmine lõpetatakse

NB! Toetuse maksmist ei lõpetata, kui inimene täidab mõnda muud toetuse saamise tingimust või liigub 14 päeva jooksul aktiivsesse tegevusse (tööle, õppima vms)

Tagasinõuded

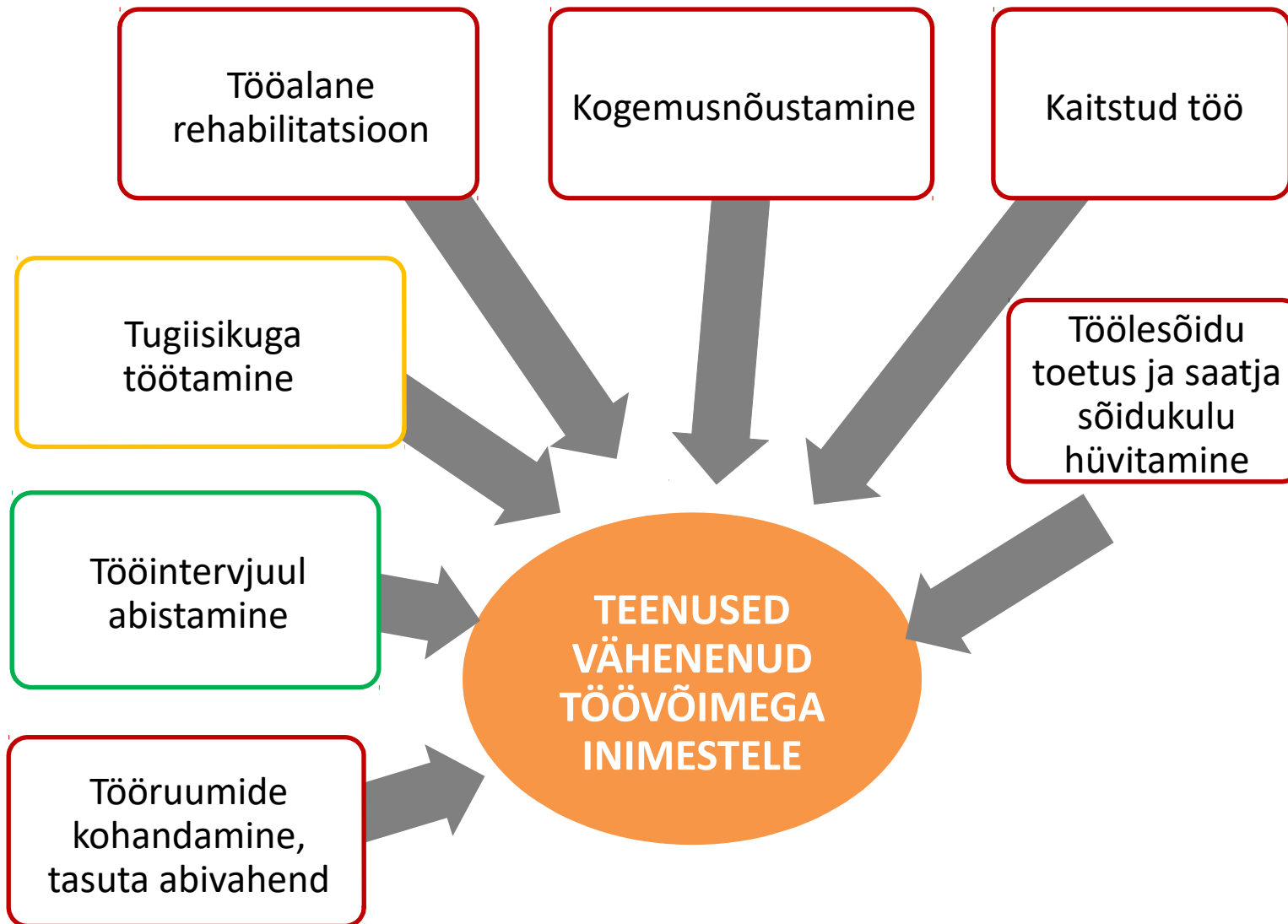
Töötukassa võib nõuda õigusliku aluseta makstud toetuse selle saajalt tagasi:

- korraga
- tagasimaksegraafikuga osade kaupa

Kui kirjaliku kokkuleppeni ei jõuta või isik ei täida kokkulepet, on töötukassal õigus enammakstud summa töövõimetoetusest korraga või osade kaupa kinni pidada. Töövõimetoetuse järgnevatest maksetest kinnipidamisi teostades tuleb säilitada vähemalt 50 protsenti maksmisele kuuluvast summast.

Inimese kirjalikul nõusolekul võib kinni pidada rohkem kui 50 protsenti maksmisele kuuluvast summast.

**Töötukassa teenused
vähenenud töövõimega
inimestele**

Tugiisikuga töötamine

- Tugiisikut võimaldatakse vähenenud töövõimega inimesele, kes vajab tööl puude või tervisehäire tõttu tavapärasest rohkem abi ja juhendamist
- Tugiisiku teenust saab kasutada vastavalt vajadusele kuni 1000 tundi esimese tööaasta jooksul. Põhjendatud vajaduse korral võib teenuse osutamist jätkata ka pärast esimest tööaastat, kuid mitte rohkem kui 25% ulatuses tööajast ühes kuus.
- Tugiisiku teenuse tunni tasu on 2.56 EUR.
- Tugiisik võib olla kaastöötaja, lähedane inimene väljaspoolt töökohta või teenust pakkuv organisatsioon/ettevõtte.

Tööruumide ja -vahendite kohandamine

- Kui puue või tervisehäire takistab tööandja ruumides või ettenähtud töövahenditega töötamist, aitame tööandjal muuta töökeskkonna või töövahendid ligipääsetavaks ja kasutatavaks.
- Hüvitame tööandjale kohanduse maksumusest:
  - töötu või tööotsija (koondamisteatega, vanaduspensioniealine, 2016. aastast ka õppija) tööleasumisel 50-100%
  - töötaja, FIE ja 2016. aastast ka juhatuse liikme puhul 75%

Tööruumiks võib olla tööandja ehitis või ruum või **isiku isiklik eluruum**, kui see on kokku lepitud tema töötegemise kohaks (alates 2016 aastast)

Töötamiseks vajalik abivahend

- Kui puue või tervisehäire **takistab tööülesannete täitmist tööandja poolt ettenähtud vahenditega**, anname tasuta kasutada tööks vajaliku abivahendi.
- Töötamiseks vajalikuks tehniliseks abivahendiks ei loeta vahendit, **mis on puudest olenemata vajalik tööülesannete täitmiseks või mis on puudega inimesele vajalik igapäevaeluga toimetulekuks.**

Tööintervjuul abistamine

- Kui puude või tervisehäire tõttu on tööandjaga suhtlemisel vaja abi (näiteks ei valda tööandja või tööintervjuud läbi viiv personalijuht viipekeelt vms), korraldab selle töötukassa.

- Abistab kas:
  - erialaspetsialist
  - vabatahtlik
  - juhtumikorraldaja

Kogemusnõustamine

- on **sarnase puude või tervisehäirega inimeste vahel toimuv** teadmiste ja kogemuste vahetamine ning nõustamine
- Sobiva kogemusnõustaja leiab töötukassa. Kogemusnõustajaga saate kohtuda nii mitu korda kui vaja: tavaliselt **kuni 10 korda**.

Kaitstud töö

- Valmistame ette töötamiseks tavalisel töökohal
  - kaitstud tööil saab töötada inimesele jõukohases tempos ja toimub juhendamine töö tegemisel
- Töötukassa aitab leida sobivat tööd ja toetame töötamise algusajal

Kaitstud töö

Kaitstud töö sisu:

 I etapp (kuni 4 kuud): töösüste hindamine ning sobiva töö väljaselgitamine teenuseosutaja või tööandja juures. Töösuhet veel ei ole, klient on töötuna arvel, talle makstakse stipendiumi ning sõidu- ja majutustoetust.

 II etapp (kuni 8 kuud): töötamine teenusepakkuja või tööandja juures. Kaitstud töö teenuse osutaja tugi töötamise juures on pidev. Töötuna arvelolemine lõpetatakse, inimesel on tööleping või töövõtuleping, makstakse töötasu. Vajadusel võib taotleda töölesõidu toetust või saatja sõidukulu hüvitamist.

 III etapp kuni 12 kuud: töötamine tavapärasel töökeskkonnas avatud tööturul. Teenuseosutaja tugi on olemas, kuid väheneb aja jooksul

Teenus kestab kokku **24 kuud** ja teenust osutatakse individuaalse tegevuskava alusel.

Töölane rehabilitatsioon ...

- ... kui inimesel on puude või haiguse tõttu mitmeid takistusi igapäeva- ja tööelus
- ... aitab tövõimet taastada, arendada, hoida spetsialistidest meeskond
- ... vajadust hindab töötukassa juhtumikorraldaja (küsimustik)
- ... kui töötukassa hinnangul vajab inimene tööalast rehabilitatsiooni, saate te ise valida sobiva asutuse ja lepite kokku kohtumise **tegevuskava** koostamiseks

Töötukassa tasub rehabilitatsiooni eest vastavalt vajadusele, kuid mitte rohkem kui 1800 € aastas.

Teenuse ajal saate sõidu- ja majutustoetust 0.10 € km kohta ja kuni 26 € päevas.

... valmistab ette tööeluks, toetab tööle asumist või töötamist

Põhireegel rehab teenustele suunamisel

TÖÖTUKASSA - AKTIIVSED INIMESED

- TÖÖEALISED (16.a. – vanaduspensioni iga)
- VÄHENENUD TÖÖVÕIME (v.a puuduv töövõime)
- AKTIIVNE (töötab, õpin, registreeritud töötu)

Töөлēsõidu toetus

■ ... kui isik ei saa **puude või haiguse tõttu** kasutada tööle sõitmiseks **ühistransporti** – sõidab tööle takso, isikliku sõiduauto või invatranspordiga

■ ... makstakse tagantjärele - eelmisel kuul tööle käidud päevade eest

■ ... esitada tuleb **avaldus** ning iga kuu **tõend töötatud päevade kohta**

- 93 senti km kohta
- kuni 26 € päevas
- kuni 300 € kuus
- kuni 12 kuu eest 3 aasta jooksul

NB! Toetuselt läheb maha tulumaks.

Saatja sõidukulu hüvitis

- ... kui isik vajab **puude või haiguse tõttu** ühistranspordiga tööle sõitmiseks **saatjat**
- ... saatjale hüvitatakse sõidukulu iga saadetava tööle saadetud päeva eest
- ... saatja esitab **avalduse** ning iga kuu **tõendi** teie tööpäevade kohta
- **NB!** Saatja peab esitama ka **sõidupiletid**

- kulu hüvitatakse piletite alusel
- kuni 26 € päevas
- kuni 6 kuu eest 3 aasta jooksul

TÄNAN!

ere.vaidla@tootukassa.ee

462 2365